

Biologiya

1. Ali bitkilərdə yarpaqların müxtəlif formalı olmasını hansı elm sahəsi öyrənir?

- A) Anatomiya
- B) Morfologiya
- C) Fiziologiya
- D) Biokimya
- E) Biofizika

2. Yarpaqların hazırladığı üzvi maddələr kökə doğru gövdənin hansı hissəsi ilə axır?

- A) Dəricik
- B) Mantar
- C) Floema
- D) Kambi
- E) Özək

3. Hansı heyvanların xarici skeleti yoxdur?

- A) Buğumayaqlıların
- B) Foraminiferlərin
- C) Başixordalıların
- D) Xərçənglərin
- E) Həşəratların

4. Hansı aləmin nümayəndələrində çoxhüceyrəliliyə təsadüf olunmur?

- A) Bakteriyalar
- B) Göbələklər
- C) Bitkilər
- D) Heyvanlar
- E) Bakteriyalar və göbələklər

5. Şagirdlər təcrübə üçün şüşə qaba bitki və əhəngli su yerləşdirdikdən sonra ağzını bağlamış və qaranlığa qoymuşdurlar. Müəyyən vaxt keçdikdən sonra əhəngli suyun bulandığı aydın olmuşdur. Bu zaman onların öyrəndikləri prosesi və istifadə etdikləri tədqiqat üsullarını müəyyən edin.

- A) Tənəffüs-müşahidə, eksperiment
- B) Tənəffüs-eksperiment, ölçmə
- C) Fotosintez-eksperiment, müşahidə
- D) Fotosintez-müşahidə, ölçmə
- E) Transpirasiya-müşahidə, eksperiment

6. Uyğunluğu müəyyən edin.

- 1. Tropizm
- 2. Taksis
- 3. Refleks
- a. xarici qıcığa qarşı birhüceyrəli heyvanın yerdəyişməsi
- b. xarici təsirlərə qarşı orqanizmin istiqamətlənmiş yerdəyişməsi
- c. xarici amillərə qarşı bitkilərin müəyyən hissəsinin yerdəyişməsi
- d. çoxhüceyrəli heyvanlarda qıcığa qarşı cavab reaksiyası

- A) 1-c; 2-a,b; 3-d B) 1-a,c; 2-b; 3-d C) 1-a,d; 2-b; 3-c
- D) 1-a,b; 2-c; 3-d E) 1-c; 2-a,d; 3-b

7. 35 timinli nukleotidə malik DNT molekulasının reduplikasiyası baş vermişdir. Replikasiya zamanı alınan molekulalarda cəmi neçə adenin nukleotidi iştirak etmişdir?

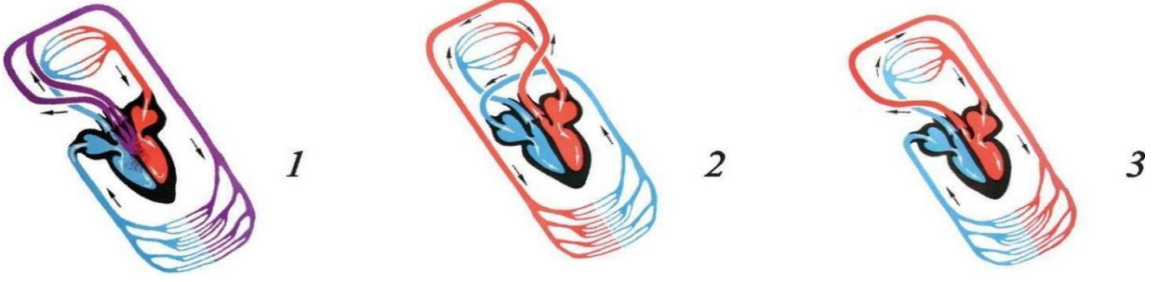
- A) 105 B) 70 C) 140 D) 175 E) 245

8. Hüceyrənin meyoz bölünməsi zamanı sona qədər davam edən proseslərdə xromosomlara birləşən bölünmə vətərlərinin minimum sayı cəmi 60 olmuşsa, bu diploid orqanizmin somatik hüceyrələrinin xromosom yığını neçə olmuşdur?

- A) $2n=20$ B) $2n=10$ C) $2n=30$ D) $2n=15$ E) $2n=40$

9. Eyni yumurta əkilərinin sayı 3 olarsa, bu minimum neçə blastomerin olduğu mərhələdə yarana bilər?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 8 E) 6

10. Uyğunluğu müəyyən edin.

- A) 2-Timsah
B) 2-İnsan
C) 1-Göyərçin
D) 3-Şimpanze
E) 1-Ördəkburun
- 11. Epifizin hazırladığı hormonun hədəf orqanına çatana qədər keçdiyi yolun düzgün ardıcılığını müəyyən edin.**
- A) Kapilyar, vena, sağ qulaqcıq, sağ mədəcik, ağciyər, böyük qan dövranı
B) Kapilyar, aorta, ağciyər arteriyası, ağciyər, ağciyər venası, aşağı boş vena
C) Kapilyar, arteriya, sol mədəcik, sağ qulaqcıq, kiçik qan dövranı
D) Vena, kapilyar, arteriya, ürək, ağciyər, ağciyər venası, aorta
E) Vena, kapilyar, sağ mədəcik, sağ qulaqcıq, ağciyər, böyük qan dövranı
- 12. İnsan orqanizmində daha çox bədən boşluğunda yerləşən orqanlar sisteminə aid olan orqan hansıdır?**
- A) Böyrək
B) Toxumluq
C) Dil
D) Yumurtalıq
E) Ağciyər
- 13. Çiyin qurşağı sümüklərinin sayı ən çox olan:**
- A) Şimpanze
B) Qurbağa
C) İnsan
D) Yarasa
E) Göyərçin

14. Protozoolara aiddir:

- A) Lyambliya
- B) Basil
- C) Askarid
- D) Exinokokk
- E) Qoturluq gənəsi

15. Hansı canlı orqanizmlərdə digər canlılarda rast gəlinməyən qidalanma tipinə rast gəlinir?

- A) Viruslarda
- B) Bakteriyalarda
- C) Bitkilərdə
- D) Göbələklərdə
- E) Heyvanlarda

16. Hansı orqanlar sisteminə qarın boşluğunda təsadüf olunmur?

- A) Tənəffüs sistemi
- B) Qan – damar sistemi
- C) Həzm sistemi
- D) İfrazat sistemi
- E) Sinir sistemi

17. Ürəyin bir saniyəlik tsikli şəraitində əgər 512 tənəffüs hərəkəti baş vermişsə, qulaqcıqların sistolasına nə qədər vaxt sərf olunmuşdur?

- A) 4 dəq. B) 6 dəq. C) 12 dəq. D) 20 dəq. E) 28 dəq.

18. Parasimpatik sinirlər artırır:

- A) Qan təzyiqini
- B) Qanın axma sürətini
- C) Skelet əzələlərinin qanla təchizatını
- D) Qanda şəkərin miqdarını
- E) Həzm şirələrinin ifrazını

19. Buğumayaqlılara aid hansı fikir səhvdir?

- A) Qan toxuma mayesi ilə qarışır
- B) Zəhər vəzilərinə malik nümayəndələri var
- C) İfrazat orqanları başda yerləşə bilməz
- D) Üç növ tənəffüs orqanına təsadüf olunur
- E) İnkişafı düzünə və dolayı yolla gedə bilir

20. Əgər canlılarda tumurcuqlanma yolu ilə çoxalma baş verirsə, onda bu canlılar:

- A) Birlüceyrəli heyvan və çoxlüceyrəli göbələkdir
- B) Birlüceyrəli göbələk və çoxlüceyrəli heyvandır
- C) Çoxlüceyrəli göbələk və çoxlüceyrəli heyvandır
- D) Yastı qurd və göbələkdir
- E) Birlüceyrəli və çoxlüceyrəli göbələkdir

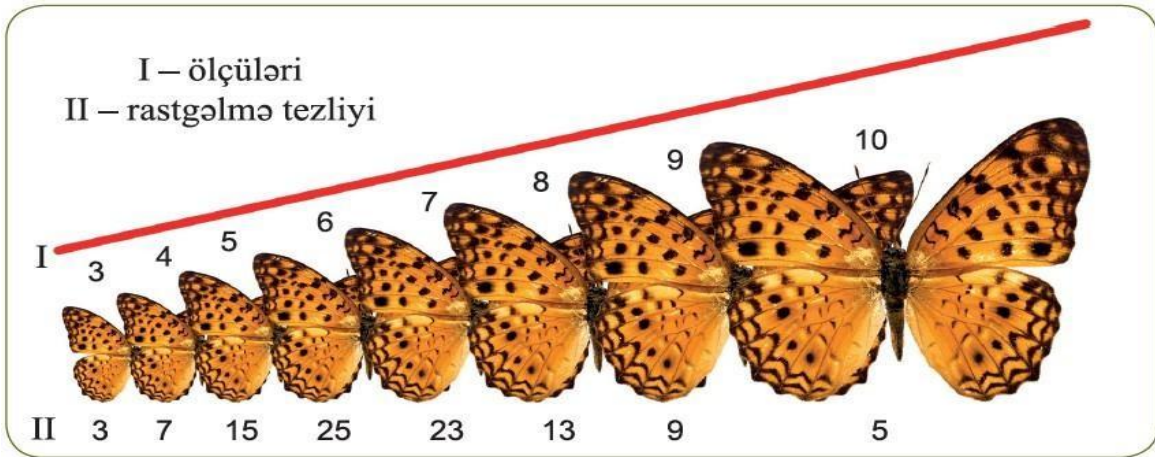
21. Canlılardan neçəsində hərəkət orqanı var?

1. Qaranquş	2. Yarasa	3. Yaşıl evqlena	4. Xlamidomonada
5. Kələm kəpənəyi	6. Koramal	7. Ördəkburun	
A) 4	B) 3	C) 5	D) 6
			E) 2

22. Hansı xromosom mutasiyası deyil?

- A) Sahənin qeyri-homoloji xromosomlarda yerdəyişməsi
- B) Xromosom sahəsinin ikiləşməsi
- C) Xromosom sahəsinin çatışmazlığı
- D) Xromosom sahəsinin 180° çevrilməsi
- E) Xromosom sayının azalması

23. Verilmiş variasiya sırasında əlamətin orta qiyməti neçədir ?

- A) 7,61 B) 8,43 C) 6,58 D) 8,22 E) 5,81

24. Mitoz bölünmə nəticəsində yaranır:

1. Qıjının qamətləri
2. Quş mamırının sporları
3. Qatırquyruğunun yarpaq hüceyrələri
4. Plaunun sporları
5. Sfaqnumun sporları
6. Quş mamırının ayaqcıq hüceyrələri
7. Qıjının protal hüceyrələri

- A) 1, 2, 3, 7
B) 1, 2, 4, 5
C) 4, 5, 6, 7
D) 1, 3, 6, 7
E) 2, 3, 4, 5

25. Diheteroziqot ətirli noxud bitkilərinin çarpazlaşdırılması zamanı AB tipli qamətlər məhv olarsa, alınan birinci nəsildə çiçəklərinin rənginə görə neçə fenotip, neçə genotip alınar (qeyri-allel genlərin qarşılıqlı təsiri mövcuddur, genlər ilişik deyil)?

- A) 2 fenotip, 6 genotip
B) 7 fenotip, 9 genotip
C) 3 fenotip, 7 genotip
D) 7 fenotip, 14 genotip
E) 2 fenotip, 3 genotip

26. Hansı cinsiyyət xromosomlarına malik qamətlərin birləşməsi zamanı Klaynfelter sindromlu insanlar yarana bilər?

- A) X; YY B) XX; YY C) XX; Y D) XO; OY E) XY; XY

27. $AaBbCc \times AaBbCc$ çarpazlaşması zamanı neçə fenotip, neçə genotip alınır (genlər ilişiklidir, dominantlıq tamdır, ilişiklik pozulmamışdır)?

- A) 2; 2 B) 2; 3 C) 9; 27 D) 4; 3 E) 4; 9

28. Hansı sümüyün və ya sümüklərin sınması zamanı şına qoyulmaz?

- A) Said B) Əl pəncəsi C) Bud D) Bazu E) Döş sümüyü

29. Cədvələ əsasən X-i hesablayın.

DNT molekulu		
Nisbi molekul kütləsi	Hidrogen rabitələrinin ümumi sayı	Adenin nukleotidlərinin sayı
450000	1700	X

- A) 1500 B) 200 C) 8500 D) 250 E) 550

30. Seleksiyaçının aldığı diploid xromosom yığına malik sortda toxumun endosperm hüceyrəsinin mitoz yolla bölünməsi zamanı anafaza mərhələsinin sonunda xromosomların sayı 48 olmuşdur. Bitkinin kök hüceyrəsinin nüvəsində olan xromosom sayı nə qədər olar?

- A) 16 B) 24 C) 32 D) 8 E) 12

31. Virusların törətmədiyi xəstəlikləri seçin.

1. Taun 2. Qızılca 3. Təbii çiçək 4. Vəba
5. Difteriya 6. Ekzema 7. Quduzluq 8. Skarlatina

- A) 2,3,6,7 B) 2,3,5,6 C) 1,4,5,8 D) 1,4,6,7 E) 2,3,6,8

32. Eyni miqdarda götürülmüş noxud, qarğıdalı və darı toxumları maksimum su udduqdan sonra çəkili 95 kq olmuşdur. Quru darı toxumlarının çəkisi nə qədər olmuşdur?

- A) 10 B) 20 C) 15 D) 25 E) 23,75

33. Mezozoy erasında baş vermiş aromorfozları seçin.

1. İkiqat mayalanma
2. Spermlərin yaranması
3. Çılpaqtoxumluların yaranması
4. Məməlilərin yaranması
5. Əsl quşların yaranması
6. Dışiciyin yaranması
7. Haploid endospermin yaranması

- A) 1,4,5,7 B) 1,4,5,6 C) 1,2,6,7 D) 3,4,5,6 E) 2,3,6,7

34. Düzgün fikri seçin.

Canlılar	Süd vəziləri	Çəngəl sümüyü
1	-	+
2	+	-
3	-	-

- A) 1 - dərisində heç bir vəzi yoxdur
B) 2 - suda yaşaya bilməz
C) 3 - onurğaya malik ola bilməz
D) 1, 2, 3 - eyni tipin nümayəndələri ola bilər
E) 1, 2, 3 - eyni biogeosenozda rast gəlinməz

35. Meşələrdə yağınların baş verməsi canlıların sayına böyük təsir edir. Bunun qarşısını almaq üçün hansı işlərin görülməsi daha məqsəduyğun hesab olunur?

- A) Meşələrə girişin qadağan olunması
B) Yağın söndürmə texnikalarının və briqadalarının sayının artırılması
C) Meşə döşəniyinin meşələrdən təmizlənməsi
D) İnsanlar arasında təbliğatın aparılması
E) İnsanların meşə ətrafı ərazilərdən köçürülməsi

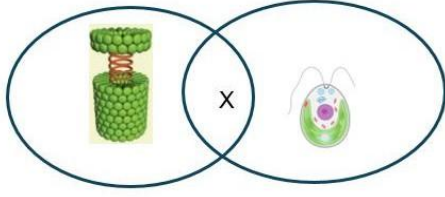
36. Həm produsent, həm də konsument ola bilər:

- A) Şampinyon
B) Milçəkqıran
C) Milçəktutan
D) Qızılsarmaşığı
E) Mukor

37. Antropogenə qədər olmamışdır:

- A) Həşəratla tozlanma
B) Mutasiya
C) Düşüncəli fəaliyyət
D) Çənəaltı çıxıntı
E) Dişlərin ixtisaslaşması

38. Eyler-Venn diaqramında X-in yerinə yazmaq olar:

1. Nuklein turşusu
2. Xlorofil
3. Zülal
4. Lizosom
5. Vakuol

A) 1, 4 B) 1, 3, 5 C) 1, 3 D) 2, 3, 4 E) 2, 5

39. **Aromorfozdur:**

- A) Çiçəyin yaranması
- B) Köstəbəkdə gözün funksiyasının azalması
- C) Məməlilərin suda yaşamağa uyğunlaşması
- D) Yarasanın uçma qabiliyyəti
- E) Skatın bədəninin yastılaşması

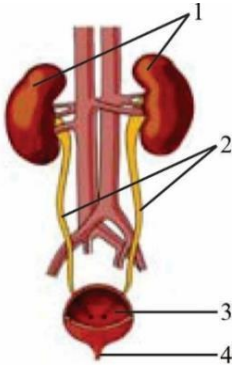
40. **Çiyələk bitkisinin toxumunun endosperm hüceyrəsində cinsi xromosomlar XYY ola bilərmi?**

- A) ola bilməz, çünki erkək bitki XX xromosom dəstinə malik olduğu üçün mayalanmada Y cinsiyyət xromosomu iştirak edə bilməz
- B) ola bilər, əgər mayalanmada bilavasitə iştirak edən tozcuq dənəsi Y xromosomlu mikrospordan əmələ gələrsə
- C) ola bilər, əgər mayalanmada bilavasitə iştirak edən rüşeym kisəsi X xromosomlu makrospordan əmələ gələrsə
- D) ola bilməz, çünki dişli bitki XX xromosom dəstinə malik olduğu üçün mayalanmada Y cinsiyyət xromosomu iştirak edə bilməz
- E) ola bilər, əgər mayalanmada bilavasitə iştirak edən rüşeym kisəsi Y xromosomlu makrospordan əmələ gələrsə

41. **İnsanın tənəffüs sistemində oksigenin hemoqlobinlə birləşməsi baş verir:**

- A) alveolları əhatə edən kapilyarlarda
- B) ağciyər arteriyalarında
- C) alveolların boşluğunda
- D) bütün kapilyarlarda
- E) ağciyər venalarında

42. Məməlilərin ifrazat sisteminə aid şəkildə hansı rəqəmlərlə qeyd olunmuş orqanlar quşların ifrazat sistemində *olmur*?

- A) 3 və 4 B) 2 və 3 C) 1 və 4 D) 2 və 4 E) 1 və 3

43. Kişinin cinsiyyət sisteminə aid verilən orqanların hansında və ya hansılarında əmələ gələn hüceyrədə baş verən mutasiyanın sonrakı nəsə ötürülmə ehtimalı vardır?

X	Toxumluq
Y	Toxumçıxarıcı kanal
Z	Toxum kisəcikləri

- A) X B) Z C) Y D) X və Y E) Y və Z

44. İngiltərədə ananın biri qara, digəri isə ağdərili olan əkiz qızları dünyaya gəlmişdir. Bu əkizlər haqqında düzgün fikri göstərin.

- A) Bu əkizlərin əmələ gəlməsi üçün mayalanmada bir ədəd qamçıqlı qamet iştirak edib
B) Ana bətnində onlar eyni göbək ciyəsi ilə qidalanıblar
C) Onların somatik hüceyrəsində xromosom müxtəlifliyi eyni deyil
D) Onlar ana bətnində eyni ciftlə qidalanıb
E) Bu əkizlər morfoloji kriterilərinə görə eynidir

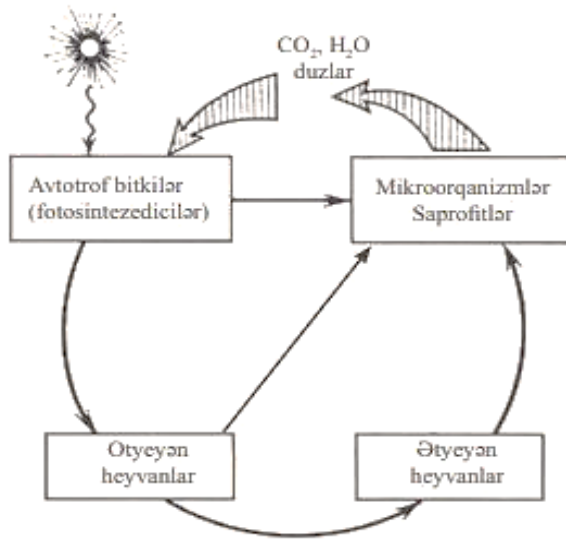
45. Aşağıdakı ifadələri avtotrof və heterotrof nəzəriyyələrə görə uyğunlaşdırın.

1. Avtotrof
2. Heterotrof

- a. İlk canlılar hazır üzvi maddələri istehlak edirdi
- b. İlk orqanizmlər qeyri-üzvi maddələrdən öz qidalarını sintez edirdi
- c. Bu nəzəriyyəyə görə, ilk canlılar heterotrof idi
- d. İlk canlılarda qidalanma fotosintez və xemosintez prosesləri ilə baş verirdi

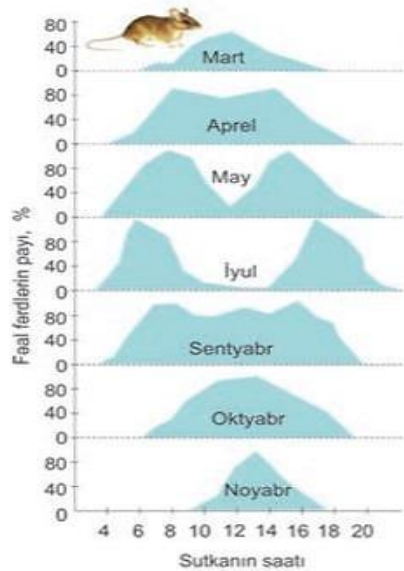
- A) 1 – a,c; 2 – b,d
B) 1 – a,d; 2 – b,c
C) 1 – a,b 2 – c,d
D) 1 – b,c; 2 – a,d
E) 1 – b,d; 2 – a,c

46. Sxemdə biosferdə maddələrin dövrünü təsvir olunub. Əgər saprofitlərin fəaliyyəti tam dayanarsa, ilk olaraq hansı proses baş verər?

- Otyeyən heyvanların sayı artar, çünki qida bolluğu yaranar
- Bitkilər üçün lazımı minerallar torpaqda azalar, fotosintez zəifləyər
- Atmosferdə karbon qazının miqdarı sürətlə artar
- Ölmüş orqanizmlər parçalanmadığı üçün torpağın məhsuldarlığı artar
- Ot yeyən heyvanlar öz enerji ehtiyaclarını birbaşa Günəşdən qarşılayar

47. Qrafikdə verilənlərə əsasən düzgün fikirləri seçin.

Qum siçanının müxtəlif aylarda
sutkalıq fəallığı

- Yayda günün bütün saatlarında fəal olurlar.
- Sutkalıq fəallıq aylar üzrə dəyişir.
- Payızın əvvəlində, payızın sonu ilə müqayisədə daha fəal olurlar.
- İstiqanlı canlı olduqlarına görə gün ərzində fəallıq dəyişmir.

- 2, 3
- 1, 3, 4
- 2, 4
- 2, 3, 4
- 1, 2

48. Sxemə əsasən düzgün fikri müəyyən edin.

- A) I - atomların biogen miqrasiyasında iştirak edə bilməz
- B) II - saprofit yolla qidalanan canlı ola bilməz
- C) III - virus ola bilər
- D) II və III eyni aləmin nümayəndəsi ola bilər
- E) I - dörd aləmin nümayəndəsi ola bilər
- 49. Maddələr mübadiləsinin əsas mərhələləri hansılardır?**
- A) Xarici mühitdən maddələrin qəbulu, hüceyrədə sintez olunması, enerji istehsalı
- B) Maddələrin parçalanması, enerji yaranması, toksinlərin xaric olunması
- C) Xarici mühitdən maddələrin qəbulu, istifadəsi və digər maddələrə çevrilməsi, artıq məhsulların xaric edilməsi
- D) Qidaların fermentativ parçalanması, oksidləşmə prosesi, toksinlərin zərərsizləşdirilməsi
- E) Enerji istehsalı, zülalların sintezi, yağların parçalanması
- 50. Qadın və kişinin yetişmə zonasına daxil olan cinsiyyət hüceyrələrinin sayı eyni olmuş və sonda alınan yönəldici cisimciklərin sayı 60 olmuşsa sonda cəmi neçə qamet alınmışdır?**
- A) 100
- B) 80
- C) 60
- D) 160
- E) 120
- 51. İnteraktiv təlimin xüsusiyyəti hesab edilmir:**
- A) Müəllim mərkəzli yanaşmanın əsas götürülməsi
- B) Biliklərin yaradıcı tətbiq edilməsi
- C) Yeni biliklərin araşdırma yolu ilə öyrənilməsi
- D) Qarşılıqlı təlimə üstünlük verilməsi
- E) Təfəkkürə əsaslanması
- 52. Hansı məqsəd summativ qiymətləndirməyə aid deyil?**
- A) Şagirdlərin nailiyyətlərini qiymət şəklində ifadə etmək
- B) Şagirdin təlim nailiyyətlərinin inkişafını gündəlik olaraq izləmək
- C) Müəllimin tədris fəaliyyətini dəyərləndirmək
- D) Məktəbdə təlimin səviyyəsini müəyyənləşdirmək
- E) Təlimin hər hansı bir mərhələsində (məs: yarımilin) şagirdlərin nailiyyətlərini qiymətləndirmək

53. *“Tapşırıq: Sizə sağlam qidalanma planı hazırlamaq tapşırılmışdır. Planı hazırlayarkən şəxsin yaş və sağlamlıq vəziyyətini nəzərə almalısınız. Eyni zamanda şəxsin büdcəsi də nəzərə alınmalıdır”.* **Müəllim sinifdə hansı integrasiyanı reallaşdırır?**
A) yalnız fənnüstü
B) fəndaxili, fənlərarası, fənnüstü
C) yalnız fənlərarası
D) fənnüstü, fənlərarası
E) fəndaxili, fənlərarası
54. *“Tapşırıq: Təngnəfəslik, ürəkdöyünmə, baş gicəllənməsi, daimi yorğunluq, əzginlik simptomları olan xəstənin hansı orqanının zədələndiyini müəyyənləşdirin. Bunun üçün orqanların funksiyalarını araşdırmaq lazımdır”.* **Tapşırıq B.Blum taksonomiyasının hansı mərhələsinə uyğundur?**
A) anlamaq
B) tətbiq etmək
C) təhlil etmək
D) dəyərləndirmək
E) yaratmaq
55. *“Şagirdlərə iki bioloji prosesin müqayisəsi tapşırılmışdır. Əldə edilən informasiyanı qarşılaşdıraraq cədvəldə qeyd etmək və insan üçün hansı prosesin daha əhəmiyyətli olduğunu müəyyənləşdirmək lazımdır?”* **Tapşırıq Blumun İdrak taksonomiyasının hansı mərhələsinə uyğundur?**
A) anlamaq
B) tətbiq etmək
C) təhlil etmək
D) dəyərləndirmək
E) yaratmaq
56. *“Validəyn hər dəfə övladını məktəbdən götürməyə gecikir. Bu sizə mane olur, çünki hər dəfə şagirdi gözləməli və evə gec getməli olursunuz”.* **Belə situasiyada problemi necə həll etsəniz, effektiv olar?**
A) Validəynə heç nə demədən, şagirdlə birlikdə gözləməyə davam edirsiniz.
B) Narazılığını şagirdə bildirin ki, evdə validəyninə desin.
C) Validəynin davranışı barədə məktəb rəhbərliyinə məlumat verin, ölçü götürülməsini istəyin.
D) Validəynlə danışib, səbəbi öyrənməyə və birlikdə problemin həllini tapmağa çalışın.
E) İş vaxtınız bitdiyinə görə şagirdə məktəbin yanında dayanıb validəynini gözləməsini tapşırın.
57. *“Müəllim: “Fotosintez hadisəsinin vacibliyi ilə bağlı müzakirə təşkil edir. Müzakirəni elə aparır ki, şagirdlər bir-birinin fikirlərini dinləyir və deyilənlərdən çıxış edərək suallar verirlər”.* **Müəllim hansı iş üsulundan istifadə edir?**
A) Akvarium
B) Dəyirmi masa
C) Müzakirə xəritəsi
D) Sokrat dialoqu
E) Qərarlar ağacı

58. Hansı fikirlər doğrudur?

1. Müəllim problem situasiya təqdim edir və tapşırıqları informasiyalar üzərindən qurur.
2. Emosional intellekt təşkilatçılıq bacarıqlarını inkişaf etdirir.
3. Strategiyasız da metakognitiv bacarıqları formalaşdırmaq asandır.
4. Müşahidə yolu ilə informasiyanın emalı rəasional təfəkkürü ölçməyə imkan verir.
5. Dərsin məzmununun bütün şagirdlərə eyni şəkildə çatdırılması daha məqsədəuyğundur.

- A) 1, 2, 3
B) 2, 3, 5
C) 1, 2, 4
D) 1, 4, 5
E) 2, 3, 4

59. “Əgər komanda yoldaşınızın təklif etdiyi həll məqsədəuyğun deyilsə, nə edərsən?” Hansı cavab əməkdaşlıq bacarığının yüksək olduğunu göstərir?

- A) “Mən münasibətlərin pozulmamasını əsas tutaraq yoldaşımı dəstəkləyirdim”.
B) “Nəzakətlə fikrimi bildirər, alternativ həllər təklif edərdim.”
C) “Müstəqil şəkildə həll edərdim”.
D) “Komanda toplantısı ilə üzvləri bu fikrin yanlış olduğuna inandırardım”.
E) “Yoldaşımın fikrinin səhv olduğunu faktlarla sübut edərdim”.

60. “Tənəffüs zamanı bir qrup şagird başqa bir şagirdi ələ salır, xarici görünüşünü məsxərəyə qoyur. Nəticədə bullinqə məruz qalan şagird özünə qapanır, gərginləşir və sinifdə ünsiyyətdən yayınır. Siz bullinq edən şagirdlər qrupu ilə dafələrlə danışsanız da, onlar hərəkətlərini davam etdirirlər”. Bu situasiyada müəllimin hansı yolla problem həlletməsi daha məqsədəuyğundur?

	<i>Problemin həlli</i>	<i>Nəticə</i>
A)	Şagirdlərin davranışını görməzdən gəlin və müşahidələrinizi davam etdirin. Bullinqə məruz qalan şagirdin valideynlərinin rəsmi şəkildə şikayət etmələrini gözləyin.	Bu cür yanaşma şagirdlərin bir-birinə qarşı cəbhə almasını yubadır və şagirdlərin səhvlərini düzəltməsinə şərait yaradır.
B)	Bullinq edən şagirdləri dərindən sonra məktəbdə saxlamaqla cəzalandırın və digər şagirdlərlə bu cür davranmağın doğru olmadığı haqqında danışın.	Bu cür problem həlli ədalətin qorunduğunu əyani şəkildə şagirdlərə nümayiş etdirir və şagirdlərə bu cür davranışın doğru olmadığı siqnalını verir.
C)	Bullinqə məruz qalan şagirdlə fərdi söhbət aparın, emosional dəstək göstərin. Digər şagirdlərlə onların davranışları haqqında söhbət edin və prosesə məktəb psixoloqunu cəlb edin.	Bu davranış problemi peşəkarcasına həll etməyə kömək edir, həmçinin şagirdləri problemin həllinə özlərinin gəlməsinə şərait yaradır.
D)	Bütün siniflə dəyərlər, insanların fərqli olması haqqında söhbət aparın. Söhbət zamanı heç kəsin adını çəkməyin ki, şagirdlər utanmasınlar, amma davranışlarını düzəltsinlər.	Bu, problemin qabarmasının qarşısını alacaq və sülh yolu ilə həll olunmasına şərait yaradacaq.
E)	Bullinq edən şagirdlərin valideynlərinə məlumat verin, problemi evdə həll etməyə yönəldin. Daha sonra prosesə qarışmayın.	Bu addım ailənin üzərinə məsuliyyət qoyur və müəllimin prosesə daha yaxından qoşulmasının qarşısını alır.

Cavablar

1	B	31	C
2	C	32	B
3	C	33	B
4	A	34	D
5	A	35	D
6	A	36	C
7	B	37	D
8	A	38	C
9	C	39	A
10	D	40	E
11	A	41	A
12	C	42	A
13	B	43	C
14	A	44	E
15	B	45	E
16	A	46	B
17	A	47	A
18	E	48	D
19	C	49	C
20	B	50	A
21	A	51	A
22	E	52	B
23	C	53	C
24	D	54	B
25	A	55	C
26	C	56	D
27	B	57	D
28	E	58	C
29	E	59	B
30	A	60	C